

II U 247/2013-15

UPRAVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA INFORMACIJSKI POOBlašČENEC		
Projeto:	03.12.2013	Sig. znak 0518
V vednosti:	Vredn.:	Priloge:
Šifra zadeve: 090-34/2013/14		

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije, oddelek v Mariboru, je v senatu, ki so ga sestavljale višje sodnice Vlasta Švagelj Gabrovec kot predsednica ter Sonja Kočevnar in Violeta Tručl kot članici,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Mirijam Križevnik kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: PANVITA EKOTEH d.o.o., Lendavska 5, Rakičan, Murska Sobota, ki jo zastopa mag. Franci Kodela, odvetnik v Ljubljani, zoper toženo stranko: REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi zahteve za dostop do informacij javnega značaja,

o tožbi zoper odločbo Statističnega urada Republike Slovenije, št. 090-3/2013/2 z dne 15. 1. 2013 v zvezi z odločbo Informacijskega pooblaščenca, št. 090-34/2013/6 z dne 26. 4. 2013,

na seji 20. novembra 2013

RAZSODILO:

- I. Tožba se zavrne.
- II. Vsaka stranka trpi svoje stroške postopka.

OBRAZLOŽITEV

1. Z izpodbijano odločbo je Statistični urad Republike Slovenije zavrnil zahtevo tožnika za dostop do podatkov (pridobljene cene proizvajalcev, cene odkupa, itd.), na podlagi katerih je Statistični urad za oktober 2012 izračunal ceno 0,04 EUR/kg koruze za siliranje pri pridelovalcih. V obrazložitvi odločbe navaja, da je prosilec želel pridobiti informacije z vsemi vhodnimi podatki, na podlagi katerih je izračunal ceno koruze za siliranje pri pridelovalcih. Statistični urad podatke za izračun cen pridelkov zbere s statističnim raziskovanjem odkupa kmetijskih pridelkov in lesa ter prodaje kmetijskih pridelkov iz lastne pridelave. Opazovane enote v tem raziskovanju so podjetja, zadruga in druge organizacije, ki proizvajajo kmetijske pridelke iz lastne pridelave ali odkupujejo pridelke neposredno od zasebnih pridelovalcev za nadaljnjo prodajo ali predelavo. Pri presoji zahteve za dostop do navedenih podatkov je Statistični urad ugotovil, da gre za podatke, katerih razkritje bi pomenilo kršitev zaupnosti individualnih podatkov o poročevalskih enotah skladno z zakonom, ki ureja dejavnost državne statistike. Po določbi 4. točke prvega odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) v takšnem primeru organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije. Zavrnitev dostopa je utemeljena tudi na podlagi 46. člena Zakona o državnih statistiki (ZDSt), ki določa, da se podatki, zbrani s programom statističnega raziskovanja, smejo uporabljati izključno za statistične namene, če zakon ne določa drugače. Člen 50 navedenega zakona pa določa, da smejo biti statistični podatki objavljeni samo v agregatni obliki in na enak način dostopni vsem uporabnikom.
2. Informacijski pooblaščenec je zavrnil pritožbo tožeče stranke zoper odločbo Statističnega urada. Meni, da je v konkretnem primeru relevantno vprašanje, ali je podana izjema od prostega dostopa do informacij javnega značaja, ki je določena v 4. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Bistvo navedene izjeme je zagotavljanje zaupnosti individualnih podatkov o poročevalskih enotah, kadar gre za opravljanje statističnega raziskovanja. Organ takšnih podatkov ne sme posredovati drugim uporabnikom v obliki in na način, ki omogoča identifikacijo poročevalske enote, na katero se podatki nanašajo. V obravnavanem primeru so poročevalske enote tiste, ki so organu posredovale cene odkupa in druge podatke, na podlagi katerih se določi povprečno ceno koruze za siliranje pri pridelovalcih. Navedeni podatki se zbirajo z vprašalniki v okviru mesečnega statističnega raziskovanja. V konkretnem primeru so predmet presoje izpolnjeni vprašalniki za statistično raziskovanje „Prodaja kmetijskih pridelkov 2012“, ki se nanašajo na krmne rastline. Na podlagi posredovanih podatkov je pooblaščenec ugotovil, da je poročevalskih enot v konkretnem primeru zelo malo. Zaradi navedenega bi bilo mogoče prepoznati poročevalske enote, ki so organu podatke posredovale, tudi v primeru, če bi prikrili imena teh poročevalskih enot. Celo z razkritjem samega števila poročevalskih enot bi bilo mogoče te enote prepoznati, zato niso izpolnjeni niti

pogoji za uporabo tako imenovanega instituta delnega dostopa iz 7. člena ZDIJZ. V konkretnem primeru bi posredovanje kateregakoli dela zahtevane dokumentacije omogočilo posredno identifikacijo poročevalskih enot, s čimer bi bilo kršeno načelo statistične zaupnosti.

3. Tožnik v tožbi ugovarja nepopolno ugotovitev dejanskega stanja ter kršitev materialnega prava. Sklicuje se na svoje pritožbene navedbe ter dodatno pojasnjuje, da navedene podatke potrebuje, da bi preveril, ali tožena stranka na pravi način oblikuje statistično ceno. Tožeča stranka namreč proizvaja koruzo po bistveno višjih cenah, zato je nerazumljivo, na kakšen način in s kakšnimi podatki organ razpolaga ter na kakšen način določa ceno. Zaradi navedenega je tožnik vložil zahtevo po dostopu do informacij javnega značaja. Stališče Informacijskega pooblaščenca in Statističnega urada je nesprejemljivo in neutemeljeno. Iz prejema zgolj numeričnih podatkov o prejetih cenah ni možno priti do posledic, kot jih navaja tožena stranka. Zmotno je zato stališče, da bi lahko zaradi malega števila poročevalskih enot tožnik ugotovil kdo in kdaj je navedel kakšno ceno. Meni, da z razkritjem zgolj numeričnih podatkov ne posega v nobeno z zakonom zavarovano informacijo oziroma pravico. Z zavrnitvijo posredovanja podatkov pa je tudi onemogočen kakršenkoli strokovni nadzor nad delom organa, saj se ne da preveriti, ali je statistična cena dejansko plod tržnih razmer, ali pa je oblikovana napačno. Ravnanje Informacijskega pooblaščenca pomeni tudi nezakonit poseg v z Ustavo zagotovljene pravice tožeče stranke, nedopustno pa je tudi s stališča Evropskega sodišča za človekove pravice, ki označuje pravico do svobodnega izražanja in informiranja kot temeljno pravico, ki zagotavlja demokracijo. Zahtevane podatke tožeča stranka potrebuje izključno za lastne namene in potrebe, saj so bistveni za njeno poslovanje. V zadevi pa tudi ni bil opravljen test javnega interesa po drugem odstavku 6. člena ZDIJZ. Tožeča stranka predlaga, da sodišče izpodbijano odločbo odpravi ter toženi stranki naloži povrnitev stroškov postopka.
4. Tožena stranka v odgovoru na tožbo vztraja pri razlogih navedenih v njeni odločbi ter v zvezi s tožbenimi ugovori odgovarja, da je ZDIJZ navedeno izjemo določil na podlagi tehtanja med dvema pravno varovanima pravicama (4. alineja drugega odstavka 6. člena ZDIJZ). Namen, za katerega je prosilec zahteval informacije, pa po ZDIJZ ni pomemben, saj je dostop do informacij javnega značaja omogočen vsakomur. Predlaga, da sodišče tožbo zavrne.
5. Statistični urad v odgovoru na tožbo navaja, da je zahtevani podatek iz državne statistike absolutna izjema po drugem odstavku 6. člena ZDIJZ, zato se lahko dostop do zahtevanih informacij zavrne brez tehtanja javnega interesa. Pojasnjuje tudi metodologijo izračunavanja povprečne cene, ki je tudi objavljena na spletu.

Statistični urad svoje strokovne naloge opravlja v skladu z ZDSta, Uredbo o evropski statistiki in Kodeksom ravnanja evropske statistike. Pri tem upošteva strokovna načela, kot je neodvisnost, ki ga določa že Kodeks ravnanja o evropski statistiki. Predlaga, da sodišče tožbo zavrne.

6. Tožba ni utemeljena.
7. Po presoji sodišča je izpodbijani upravni akt pravilen in na zakon utemeljen iz razlogov, ki so navedeni v izpodbijanih odločbah in se sodišče nanje v tej sodbi sklicuje (drugi odstavek 71. člena Zakona o upravnem sporu, ZUS-1). Na drugačno odločitev v zadevi tudi ne vplivajo tožbeni ugovori, ki jih je tožnik že navedel v pritožbi, ter jih je že pravilno zavrnila tožena stranka.
8. ZDIJZ ureja postopek, ki vsakomur omogoča dostop do informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb (1. člen). Namen tega zakona je zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravic fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja (2. člen). Kaj je informacija javnega značaja, določa 4. člen zakona. To je informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali ga pridobil od drugih oseb. Informacije javnega značaja so prosto dostopne pravnim in fizičnim osebam. Za pridobitev informacije javnega značaja torej prosilec ne rabi izkazovati pravnega interesa, zato tudi utemeljevanje tožbe, da tožnik informacije potrebuje izključno za lastne potrebe, ni relevantno. Pravno relevantno pa je vprašanje ali zahtevane informacije predstavljajo izjemo od dostopa do informacij javnega značaja.
9. V skladu s 6. člen ZDIJZ organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če gre za podatke, ki so izrecno navedeni v tej določbi. Po določilu 4. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ organ prosilcu zavrne dostop do podatka, katerega razkritje bi pomenilo kršitev zaupnosti individualnih podatkov o poročevalskih enotah skladno z zakonom, ki ureja dejavnost državne statistike. Gre torej za podatke, ki jih zbira, obdeluje in z njimi razpolaga Statistični urad RS. Za navedene podatke je torej že zakonodajalec določil, da ne gre za informacijo javnega značaja. To izhaja že tudi iz ZDSta, ki ureja naloge statističnega urada, ki je strokovna služba, katere namen je zbiranje, obdelava in shranjevanje podatkov za statistična raziskovanja. Državna statistika se izvaja po načelu nevtralnosti, objektivnosti, strokovne neodvisnosti, statistične zaupnosti in preglednosti. Zaradi navedenega je temeljno načelo delovanja uradnih statističnih institucij varovanje informacij in zbranih podatkov poročevalskih enot. Zato že ZDSta (čl. 46) določa, da se smejo podatki, zbrani s programov statističnih raziskovanj, uporabljati

izključno za statistične namene, če ta zakon ne določa drugače. Prav tako člen 50 določa, da smejo biti statistični podatki objavljeni samo v agregatni obliki in na enak način dostopni vsem uporabnikom, opredeljenim v tem zakonu. V obravnavnem primeru se zahteva za dostop do informacij nanaša na podatke, ki so jih v skladu z določbami ZDStA dostavile poročevalske enote, gre torej za podatke, za katere ZDIJZ izrecno določa, da niso prosto dostopni. V zadevi pa ni sporno, da se zahteva za dostop nanaša prav na podatke poročevalskih enot Statističnemu uradu, zato je, glede na izrecno zakonsko omejitev, tudi po stališču sodišča odločitev organa pravilna.

10. Neutemeljen je tožbeni ugovor, da bi moral organ v postopku uporabiti test javnega interesa v smislu drugega odstavka 6. člena ZDIJZ. Navedena določba predstavlja izjemo ter omogoča dostop do zahtevanih informacij, če je javni interes glede razkritja močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije. Vendar pa navedena določba pozna izjeme od te možnosti, med katere sodijo prav podatki iz 4. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ (četrti alineja drugega odstavka 6. člena). Tako je že zakonodajalec presodil, da javni interes glede razkritja ni močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije.
11. Po vsem navedenem je sodišče presodilo, da je izpodbijana odločba pravilna in zakonita, zato je tožbo zavrnilo na podlagi prvega odstavka 63. člena ZUS-1. Zavrnitev tožbe se nanaša tudi na zavrnitev zahtevka za povračilo stroškov postopka. Navedena odločitev temelji na določbi četrtega odstavka 25. člena ZUS-1, ki določa, da če sodišče tožbo zavrne, vsaka stranka sama trpi stroške postopka.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Maribor, 20. november 2013

Predsednica senata:

Vlasta Švagelj Gabrovec, l. r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pristojne sodne osebe: *[Signature]*